

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: VK-2C/2/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6223200099
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zoltán Orlai
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2023:6223200099.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudcom JUDr. Zoltánom Orlaiom v spore žalobcov: 1/ O. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXX/XX, XXX XX O. a 3/ C. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XXX, XXX XX J. J., zastúpených JUDr. Jozefom Veselým, advokátom, so sídlom Mierová 1/, 990 01 Veľký Krtíš, proti žalovanej: C. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom Š. XXXX/XX, XXX XX X. - C., zastúpenej Advokátskou kanceláriou UHAL' s.r.o., IČO: 47 236 655, so sídlom Štefana Moyzesa 9877/43, 960 01 Zvolen, o zriadenie vecného bremena práva prechodu, takto

rozhodol:

Súd z r i a d ť u j e vecné bremeno in rem spočívajúce v práve prechodu peši a prejazdu motorovými vozidlami cez pozemok vo vlastníctve žalovanej vedený Okresným úradom E. T., katastrálny odbor, pre k. ú. a obec D. G., cez parc. reg. EKN č. XXXX ako diel 1 vo výmere XXX m² a cez parc. reg. EKN č. XXXX ako diel 2 vo výmere XXX m² a to v zmysle geometrického plánu č. XXXXXXXX-XX/XXXX vyhotoveným dňa 27. 09. 2022 Igorom Láskom, autorizačne overeným dňa 28. 09. 2022 Ing. Jánom Šimunom, úradne overený dňa 05. 10. 2022 pod č. N. - XXX/XXXX Ing. Zuzanou Kelementovou a to pre každodobého vlastníka nehnuteľností vedených Okresným úradom E. T., katastrálny odbor, pre k. ú. a obec D. G. na LV č. XXXX a to rodinný dom súp. č. XXX na parc. reg. CKN č. XXXX/X, poľnohospodárska budova súp. č. XXX na parc. reg. CKN č. XXXX/XX, poľnohospodárska budova súp. č. XXX na parc. reg. CKN č. XXXX/X na LV č. XXXX ako parc. reg. CKN č. XXXX/X - zastavaná plocha a nádvorie vo výmere XXXX m², parc. reg. CKN č. XXXX/X - zastavaná plocha a nádvorie vo výmere XX m², rodinný dom súp. č. XXX na parc. reg. CKN č. XXXX/X.

Geometrický plán č. XXXXXXXX-XX/XXXX vyhotovený dňa 27. 09. 2022 Igorom Láskom je súčasťou tohto rozsudku.

Žalobca 1/ je p o v i n n ý žalovanej zaplatiť jednorazovú náhradu za zriadenie vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu a prejazdu vo výške 247,88 Eur, a to v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobca 3/ je p o v i n n ý žalovanej zaplatiť jednorazovú náhradu za zriadenie vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu a prejazdu vo výške 123,94 Eur, a to v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobcom 1/ a 3/ sa proti žalovanej p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 17. 01. 2023 sa žalobcovia pôvodne 1/ až 5/ domáhali proti žalovanej zriadenia vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu peši a prejazdu motorovými vozidlami cez pozemok vo vlastníctve žalovanej vedený Okresným úradom E. T., katastrálny odbor, pre

k. ú. a obec D. G., cez parc. reg. EKN č. XXXX ako diel 1 vo výmere XXX m² a cez parc. reg. EKN č. XXXX ako diel 2 vo výmere XXX m² a to v zmysle geometrického plánu č. XXXXXXXX-XX/XXXX vyhotoveným dňa 27. 09. 2022 Igorom Láskom, autorizačne overeným dňa 28. 09. 2022 Ing. Jánom Šimunom, úradne overený dňa 05. 10. 2022 pod č. N. - XXX/XXXX Ing. Zuzanou Kelementovou a to pre každodobého vlastníka nehnuteľností v súčasnosti vo vlastníctve žalobcov.

2. Žalobu odôvodnili tým, že žalobca 1/O. G. je výlučným vlastníkom nehnuteľností, vedených Okresným úradom E. T., katastrálny odbor, pre k. ú. a obec D. G. na LV č. XXXX a to rodinný dom súp. č. XXX na parc. reg. CKN č. XXXX/X, poľnohospodárska budova súp. č. XXX na parc. reg. CKN č. XXXX/XX, poľnohospodárska budova súp. č. XXX na parc. reg. CKN č. XXXX/X. Žalobca 2/ T. G. je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností, vedených Okresným úradom E. T., katastrálny odbor, pre k. ú. a obec D. G., na LV č. XXX, ako parc. EKN č. XXXX orná pôda o výmere XXXX m², parc. č. XXXX trvalý trávny porast o výmere XXXX m², parc. č. XXXX orná pôda o výmere XXXXX m², parc. č. XXXX trvalý trávny porast o výmere XXXXX m², parc. č. XXXX orná pôda o výmere XXXXX m², parc. č. XXXX orná pôda o výmere XXX m², parc. č. XXXX trvalý trávny porast o výmere XXXXX m², parc. č. XXXX trvalý trávny porast o výmere XXXX m², parc. č. XXXX orná pôda o výmere XXXX m², parc. č. XXXX orná pôda o výmere XXXX m², parc. č. XXXX orná pôda o výmere XXXXX m², v podiele 1/6 - ina. Žalobca v rade 3/ C. G. je výlučným vlastníkom nehnuteľností, vedených Okresným úradom E. T., katastrálny odbor, pre k. ú. a obec D. G. na LV č. XXXX ako parc. reg. CKN č. XXXX/X - zastavaná plocha a nádvorie vo výmere XXXX m², parc. reg. CKN č. XXXX/X - zastavaná plocha a nádvorie vo výmere XX m², rodinný dom súp. č. XXX na parc. reg. CKN č. XXXX/X. Žalobca 4/ I. J. G. T. je výlučným vlastníkom nehnuteľností, vedených Okresným úradom E. T., katastrálny odbor, pre k. ú. a obec D. G. na LV č. XXX parcela registra „C“ č. XXXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere X.XXX m², rodinný dom súp. č. XXX, postavený na parc. č. XXXX a to pod B1 v podiele 1/1-ina. Žalobca 5/ I. S. G. je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností, vedených Okresným úradom E. T., katastrálny odbor, pre k. ú. a obec D. G. na LV č. XXX, rodinný dom súp. č. X, postavený na parc. č. XXXX a to pod B1 v podiele 2/12-inách v celku. Žalobcovia 1/ až 5/ k vyššie citovaným nehnuteľnostiam, ktoré vlastní, prístupujú cez pozemky, ktoré sú vo výlučnom vlastníctve žalovanej, nakoľko žalobcovia nemajú inú možnú prístupovú cestu k svojim nehnuteľnostiam. Táto cesta prístupová je využívaná množstvo rokov a do nadobudnutia vlastníctva žalovanej bola tolerovaná a akceptovaná právnymi predchodcami žalovanej desaťročia, nakoľko pôvodní vlastníci si uvedomovali, že iný prístup k nehnuteľnostiam žalobcov možný nie je a v rámci dobrých vzťahov všetci zotrvali a resp. tolerovali tento stav. Zmena nastala až nadobudnutím vlastníckeho práva žalovanej, ktorá cez uvedené pozemky vlastníkom zakazuje prechádzať. Žalovaná je výlučným vlastníkom nehnuteľností, vedených Okresným úradom E. T., katastrálny odbor pre k. ú. a obec D.É. G. na LV č. XXX parc. reg. EKN č. XXXX - trvalý trávny porast o výmere XXXXX m², parc. EKN č. XXXX - orná pôda o výmere XXXX m², v podiele 1/1-ina. Cez parc. EKN č. XXXX a parc. EKN č. XXXX prechádza parcela CKN č. XXXX, ktorá nie je evidovaná na liste vlastníctva. Cez uvedené parcely prechádza táto prístupová cesta k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobcov 1/ až 5/ a to v zmysle geometrického plánu č. XXXXXXXX-XX/XXXX vyhotoveným dňa 27. 09. 2022 Igorom Láskom, autorizačne overeným dňa 28. 09. 2022 Ing. Jánom Šimunom, úradne overeným dňa 05. 10. 2022 pod č. N. - XXX/XXXX Ing. Zuzanou Kelementovou. Ďalej žalobcovia poukázali na to, že sa snažili situáciu riešiť mimosúdnou cestou, avšak zo strany žalovanej nebola ochota sa dohodnúť. Pôvodní vlastníci nehnuteľností, cez ktoré cesta prechádza, žalobcom nijakým spôsobom nebránili v prístupe k nehnuteľnostiam. Žalobcovia do súčasnej doby nepotrebovali mať na príslušnom LV evidované vecné bremeno. Žalobcovia navrhli, aby súd žalovanej priznal nárok na jednorazovú peňažnú náhradu za zriadenie vecného bremena určenú znaleckým posudkom znalca Ing. Mariana Novotného č. XXX/XXXX v sume 123,94 Eur. Ku žalobe žalobcovia predložili geometrický plán č. XXXXXXXX-XX/XXXX, výpis z LV č. XXX, č. XXX, č. XXX, č. XXX, č. XXXX, č. XXXX, č. XXXX, fotomapu z roku 1950 čl. 17 spisu, odpoveď na list zo dňa 09. 01. 2023, výzvu na poskytnutie súčinnosti zo dňa 02. 11. 2022, Znalecký posudok č. XXX/XXXX, vyhotovený znalcom Ing. Marianom Novotným.

3. Žalovaná vo vyjadrení doručenom súdu dňa 14. 04. 2023 prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadala žalobu zamietnuť v celom rozsahu. Poukázala na ustanovenie § 151o ods. 3 Občianskeho zákonníka, kde na zriadenie vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu cez pozemok za účelom prístupu vlastníka k stavbe je nutné splniť kumulatívne podmienky, ktoré žalobcovia doposiaľ nepreukázali, že by boli splnené. Tiež navrhovaný spôsob vecného bremena bude mať za následok neprimerané obmedzenie jej vlastníckeho práva, ktoré bude vo výraznom nepomere k výkonu

vlastníckeho práva vlastníkov stavby. Pokiaľ žalobcovia tvrdia, že už dlhodobo využívajú na prejazd poľnú cestu, ktorá križuje jej pozemky parcely registra „E“ č. XXXX a č. XXXX v k. ú. D. G. na LV č. XXX, tak žalobcovia opomínajú, že tento prístup je využívaný bez akéhokoľvek právneho základu a vznikol len svojvoľným výkonom počas socializmu, keď sa vychádzalo z názoru, že všetko patrí všetkým a vlastnícke právo súkromného vlastníka nepoživalo takmer žiadnu ochranu. Poľná cesta tieto pozemky križuje v ich strede a to ešte šikmo a nie kolmo (teda úplne nelogicky - neúčelne) a teda ich delí takým spôsobom, že ich význam ich znehodnocuje na ich ďalšie využitie. Na uvedených pozemkoch chce poľnohospodársky hospodáriť, pričom táto poľná cesta v súčasnosti jej to znemožňuje, niekto tam len kosí a zberá trávne porasty. Jej rodina chová 200 kusov hovädzieho dobytku, pričom pozemky, cez ktoré chcú žalobcovia jazdiť, by teda v budúcnosti chceli využiť na pestovanie obilnín a iných komponentov pre tento chov, čo v súčasnosti jej nie je umožnené, keďže nemôže pre poľnú cestu uvedené pozemky zorať. V prípade zriadenia vecného bremena práva cesty takým spôsobom ako navrhujú žalobcovia, dôjde k vážnemu zásahu do jej vlastníckeho práva, ktoré zakladá nepomer medzi výhodou oprávneného a ťarchou na jej strane. Ďalej poukázala na to, že sa jedná o poľnú cestu, ktorá je vysypaná štrkom a nejde teda o riadnu komunikáciu podľa cestného zákona. Zriaďovanie práva cesty na poľnej ceste nevhodnej ako riadna komunikácia, je neprípustné. Na tejto ceste nikto nevykonáva ani zimnú, ani letnú údržbu, teda jej užívanie je z tohto pohľadu rizikové pre akékoľvek motorové vozidlá. Je tiež otázne, či všetci žalobcovia potrebujú prízjazd k svojim stavbám motorovým vozidlom, peši priechod cez pozemky umožňuje. Nie je pravdou, že by akýmkoľvek spôsobom toto žalobcom zakazovala. Z listu zo dňa 09. 01. 2023, ktorý žalobcovia pripojili k žalobe, vyplýva, že je naklonená k riešeniu veci a to na zmluvnom základe a za primeranú hodnotu. Táto skutočnosť je tiež prekážkou vyhovenia žalobe. V tomto liste splnomocnila na rokovanie vo veci jej otca. Zo žaloby vyplýva, že žalobcovia po obdržaní tohto listu nevykonali žiadny krok na nesporné riešenie veci a účelovo podali žalobu. Zo žaloby nevyplýva, k akej verejnej komunikácii si chcú žalobcovia zabezpečiť prístup cez jej vlastnícky patriace pozemky. Tiež nie je preukázané, že by žalobcovia mali zabezpečený prejazd aj cez pozemky iných vlastníkov až k verejnej komunikácii. Ďalej žalovaná uviedla, že nesúhlasí so znaleckým posudkom, ktorý určil náhradu za zriadenie vecného bremena v badateľnej čiastke 123,94 Eur. Znalec v tomto znaleckom posudku vôbec neprihliadol na to, že koľko osôb má takto mať zabezpečený prechod a prejazd cez pozemky. Keby súd pristúpil k zriadeniu vecného bremena, navrhovala, aby súd určil súdneho znalca na určenie spravodlivej - primeranej náhrady a nie zanedbateľnej a neprimeranej sumy náhrady. Zo žaloby tiež nevyplýva, či jednotliví žalobcovia užívajú stavby, ku ktorým žiadajú určiť právo cesty, na aký účel a ako často. Žiadala, aby žalobcovia preukázali stavebné povolenie a kolaudačné rozhodnutia na užívanie stavieb, ku ktorým žalobcovia žiadajú zriadiť právo cesty. Zriadenie nelegálnej stavby je v rozpore so zákonom, spravidla vylučujú možnosť zriadenia práva cesty k tejto stavbe súdom. Žiadala, aby žalobcovia predložili nadobúdacie tituly k stavbám, ktoré majú byť zapísané na LV a ku ktorým žiadajú určiť právo cesty, aby mohlo byť preskúmané jej vlastníctvo. Len samotný zápis vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností neosvedčuje skutočné vlastníctvo stavieb a môže byť spochybniteľný. Ďalej uviedla, že žalobca 1/ má zabezpečený prechod a prejazd po jeho vlastnícky patriacej parcele CKN č. XXXX/X, vedenej v k. ú. D. G. LV č. XXXX a to až k ceste vo vlastníctve Slovenskej republiky na parcele registra „E“ č. XXXX (v správe Slovenského pozemkového fondu v k. ú. D. G. LV č. XXX) a parcele registra „C“ č. XXXX (v správe Lesy Slovenskej republiky k. ú. C. T. LV č. XXX). Okrem toho má žalobca zabezpečený tiež prístup aj cez plánovú cestu na pozemku parcela registra „E“ č. XXXX vo vlastníctve Slovenskej republiky (v správe Slovenského pozemkového fondu v k. ú. D. G. LV č. XXX). Keďže je možný prístup k stavbám zabezpečiť aj inak, nie je daná za týchto podmienok možnosť zriadiť vecného bremena práva cesty. Takto sa môže k svojim nehnuteľnostiam dostať aj žalobca 3/ C. G.. Žalovaná vo vyjadrení poukázala na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Krajských súdov v Slovenskej republike v oblasti rozhodovania o zriadení vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu cez pozemok.

4. Žalobcovia 1/ a 2/ vo vyjadrení doručenom súdu dňa 07. 06. 2023 zotrvali na podanej žalobe. Ďalej uviedli, že žalobcovia 1/ a 2/ k vyššie citovaným nehnuteľnostiam, ktoré vlastní, pristupujú cez pozemky vo výlučnom vlastníctve žalovanej, nakoľko nemajú inú možnosť prístupovú cestu k svojim nehnuteľnostiam. Poukázali na to, že sporný úsek cestnej komunikácie, ktoré má pridelené parcelné číslo XXXX - zastavaná plocha o dĺžke približne 100 metrov a v zmysle geometrického plánu sa jedná o plochu XXX m². Táto vznikla v dvadsiatych rokoch minulého storočia na základe ústnej dohody vlastníkov pozemkov v tejto časti katastra D. G.. Postupne pri zmene vlastníctva bola novými vlastníkmi akceptovaná užívaná. Bola udržiavaná v prechádzky schopnom stave až do vzniku Roľníckeho družstva Stredné Plachtince v rokoch 1962 až 1963. Počas socializmu a existencie roľníckeho družstva bola cesta

ešte viac využívaná a spevňovaná materiálom, skalami z polí. Družstvo aj dodalo v sedemdesiatych rokoch minulého storočia betónové rúry na priepusty cez zamokrené úseky a tiež štrk menších frakcií na zásyp výtlkov. Pokiaľ žalovaná udáva, že majú na prístup k svojim nehnuteľnostiam využívať alternatívu lesnú cestu alebo plánovanú cestu cez parcelu „E“ č. XXXX, tak táto príjazdová cesta neprichádza do úvahy, pretože z tadiaľ potrebujú prechádzať poľnohospodárskou technikou. Tá je zjazdná len doteraz využívanou prístupovou cestou vo vlastníctve žalovanej. Alternatíva parcely „E“ č. XXXX vo vlastníctve SPF je len plánovaná, fiktívna cesta, ktorá nebola vyznačená v teréne a ani daná do užívania.

5. Žalobca 3/ vo vyjadrení doručenom súdu dňa 08. 06. 2023 zotrval na podanej žalobe. Ďalej uviedol, že v roku 1989 a po zániku JRD bola cesta udržiavaná rodinou G. (otcom, bratom, synovcom O.) až doteraz za finančnej, materiálnej pomoci vlastníkov nehnuteľností okrem žalovanej. Finančne prispievali na nákup materiálu O. G., C. G., Y. T., W. B., Obec D. G. cez odpustenie časti dane E. G.. Materiálom prispievali aj Lesy Slovenskej republiky, dopravou a prácou prispel najmä O. G.. K námietke žalovanej o plánovanom využití pozemkov uviedol, že počas siedmich rokov ako rodina pána I. C. pozemky v tejto časti vlastní a ďalšie si prenajíma, všetku ornú pôdu dali zatrávniť a užívajú ju len ako trávne porasty. Tiež poukázal na to, že plánovaná cesta E XXXX nikdy nebola daná do užívania a nebola ani vyznačená v teréne bez použitia náročnejších stavebných postupov, nie je možné túto alternatívnu cestu užívať. Zriadením vecného bremena cez pozemky žalovanej si chce zabezpečiť prístup k verejnej asfaltovej komunikácii E. T. - X. evidovanej pod číslom X/XXX vo vlastníctve Banskobystrického samosprávneho kraja parcela „C“ č. XXXX/X v časti katastra K. K.M. B.. Od sporného úseku cez parcely „E“ č. XXXX a č. XXXX sa cesta pripája na cestu vo vlastníctve SPF až po hranice katastrov D. G. a K. K. B., ďalej cesta pokračuje cez kataster K. K. B. vo vlastníctve M. K. B. a táto sa následne pripája na spomínanú verejnú komunikáciu. Rodinný dom súp. č. XXX bol postavený pred rokom 1976, nedisponuje kolaudačným rozhodnutím k nemu. Dom aj so záhradou kúpil v roku 1998 s prideleným súpisným číslom, na základe kúpnej zmluvy, ktorá bola riadne zapísaná na Katastrálnom úrade E. T.. Tiež poukázal na to, že žalovaná napriek podanej žalobe začala nový spor na ďalšom úseku cesty, kde má výlučné vlastníctvo pozemku k parcele č. „E“ XXXX/X, kde dala namontovať kovové stĺpiky s lanami a podstatne tak zúžila prechod len pre osobné motorové vozidlo. K svojmu vyjadreniu žalobca predložil ortofotomapu z roku 1950 na čl. 129 - 130, tiež katastrálne mapy na čl. 131 až 135, na ktorých sú zaznamenané sporné pozemky.

6. Žalovaná vo vyjadrení doručenom súdu dňa 12. 07. 2023 prostredníctvom svojho právneho zástupcu zotrvala na svojom doterajšom vyjadrení. Súdu predložila video záznam z cesty osobným motorovým vozidlom po ceste na parcele registra „E“ č. XXXX pre k. ú. D. G., ktorá prechádza od spornej odbočky k hospodárstvu žalobcu 1/. Na tejto ceste je možné vidieť, že sú tam stopy traktorov a poľnohospodárskych strojov, preto neobstojí tvrdenie žalobcov, že sa k hospodárstvu dostanú poľnohospodárskou technikou len po spornej ceste. Zákon umožňuje zriadiť len prístup k stavbe v nevyhnutnej miere, nie vo vhodnej alebo pohodlnej miere. To znamená, že ak je možné dostať sa k pozemku dokonca aj osobným motorovým vozidlom po inej ceste, je neprípustné, aby súd zriaďoval žalobcom pohodlie k podnikaniu ešte ďalším prístupom k stavbám pre nadrozmernú techniku. Ďalej poukázala na to, že žalobcovia môžu tiež obísť jej parcely č. XXXX a č. XXXX bez problémov a to po parcele č. XXXX vo vlastníctve Slovenskej republiky. Môžu sa tak dostať presne na to miesto v zmysle geometrického plánu. Žalobca 3/ sa môže dostať tiež k svojej nehnuteľnosti cez parcelu č. XXXX a potom následne cez pozemky rodinného príslušníka O. G.. Ku verejnej komunikácii vedie práve cesta po parcele registra „E“ č. XXXX k. ú. D. G., na ktorú sa dá potom napojiť na mieste, kde to žalobca požaduje vecné bremeno, tak z parcely registra „C“ č. XXXX/X, z ktorej má žalobca teraz zabezpečený prístup.

7. Žalobca 4/ v podaní doručenom súdu dňa 19. 06. 2023 zobral žalobu späť a žiadal konanie zastaviť o jeho žalobe v celom rozsahu.

8. Žalobkyňa 5/ v podaní doručenom súdu dňa 12. 09. 2023 zobrala žalobu voči žalovanej späť v celom rozsahu, žiadala, aby súd konanie o jej časti žaloby zastavil. Uznesením č. k. VK - 2C/2/2023 - 302 zo dňa 09. 10. 2023 súd konanie o žalobe žalobcu 4/ a žalobcu 5/ zastavil. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 10. 11. 2023.

9. Na pojednávaní konanom dňa 14. 09. 2023 žalobcovia 1/, 2/ a 3/ zotrvali na podanej žalobe. Žalobca 3/ uviedol, že so žalovanou sa pokúšali skontaktovať, lenže v jej mene komunikuje otec a advokátska kancelária. Medzi stranami sa uskutočnilo stretnutie za účasti pána C., starostu D. G.. Bol tam prítomný aj C. G., T. G. a O. G.. Pán C. na tomto stretnutí podmienil uzavretie zmluvy o zriadení vecného bremena

k spornému pozemku tým, že mu T. vráti pozemky, ktoré nadobudol. Jedná sa o pozemky, ktoré T. jednak vlastní ale aj tie pozemky, ktoré má v nájme od pani G. a ďalších spoluvlastníkov. Na tomto stretnutí nepadla žiadna informácia o nejakej cene, ktorú by mali zaplatiť za zriadenie a užívanie tohto vecného bremena práva prechodu cez sporné pozemky.

10. Žalobca 1/ na pojednávaní uviedol, že je pravdou, že po tej lesnej ceste musel jazdiť, pretože nemal sa ako dostať ku svojim hospodárskym budovám, ale kombajnom zatiaľ neprešiel, len traktorom. Kombajnom sa z tadiaľ nevie dostať, pretože je široký 4 a pol metra a tá cesta je zarastená. Kombajnmi parkuje pri tých svojich hospodárskych budovách, má tam aj parkovisko pre tie kombajny, čiže k tomu potrebuje to vecné bremeno.

11. Právny zástupca žalovanej zotrval na doterajších vyjadreniach. Poukazoval na to, že aj tá cesta, cez ktorú navrhujú zriadiť vecné bremeno, tak je tiež na začiatku a na konci pomerne úzka, že z tadiaľ by kombajn tiež nevedel prejsť. Pri hospodárskych budovách žalobcu 1/ nie je žiadne parkovisko, je tam len nejaká odstavňá plocha, kde je blato. O stretnutí pána C. so žalobcami nič nevie. Vie len toľko, že tam boli nejaké rozpory, ako by to asi malo vyzeráť to zmluvné právo, avšak oni vždy chceli zriadiť len vecné bremeno, nechceli sa zmluvne dohodnúť.

12. Žalobca 3/ vo vyjadrení doručenom súdu dňa 19. 09. 2023 uviedol, že cesta na svahovitej prírodnej lúke je úplne nevhodná na celoročnú prevádzku, pretože pri častom používaní sa vytvoria kofaje a tým sa stane nezjazdnu pri zamokrení a zasnežení. Potom sa dá jazdiť jedine traktorom. Žiadny iný z vlastníkov spornej cesty mu nebráni v užívaní tejto cesty. Tiež aj rodina C. od roku 2022 využíva túto cestu aj v úsekoch, kde tiež majú svoj podiel aj iní vlastníci bez toho, aby ich o prejazd žiadali. Ďalej uviedol, že svoju nehnuteľnosť užíva 25 rokov od roku 1998 a nie len od toho roku pravidelne každý týždeň užíva túto cestu ale aj roky predtým, keďže tam bývali jeho rodičia v dome súp. č. XXX a teraz je vo vlastníctve synovca O. G.. Pri jeho dome súp. č. XXX má na svojich pozemkoch zriadenú včeliu farmu s počtom rodín 60, takže jeho častá prítomnosť a prejazd po spevnenej poľnej ceste je nutná. Z hľadiska dĺžky užívania tejto cesty by mohol požiadať aj o jej vydržanie ale zohľadnil tú skutočnosť, že cestu potrebujú pre prístup k svojim nehnuteľnostiam aj iní vlastníci. K vyjadreniu predložil výpis z LV č. XXXX pre k. ú. a obec D. G., katastrálnu mapu na č. l. 203, register farmy č. XXXXXX č. l. 204-205 spisu.

13. Vo vyjadrení doručenom súdu dňa 21. 09. 2023 žalobcovia zotrvali na podanej žalobe. Ďalej uviedli, že vo vzťahu k videozáznamu, ktorý predložila žalovaná, je nutné ho považovať za zavádzajúci, pretože lesná cesta je pravidelne udržiavaná len v úseku od katastra K. B. po výjazd z tejto cesty na cestu parc. č. XXXX, ktorá vedie cez sporné parcely č. XXXX - XXXX. V ďalšom úseku od tejto križovatky po odbočku na parcelu č. XXXX/X vo vlastníctve O. G. je cesta neudržiavaná, občas neschodná pri väčších dažďoch, snehu a pri manipulácii a zvoze dreva Lesmi SR. Taktiež je neschodná pre poľnohospodársku techniku typu kombajn, kamión, závesné zariadenia vzhľadom na hustú vegetáciu okolo cesty. Navyše v niektorých úsekoch prechádza po súkromných lesných pozemkoch a títo vlastníci nesúhlasia s prechodom, úpravami, rozširovaním, výrubom a podobne. To je preukázané stanoviskami a čestnými vyhláseniami. K vyjadreniu žalobcovia predložili stanovisko k prechodu od Mesta E. T. ako vlastníka parcely „E“ č. XXXX pre k. ú. a obec C. T., čestné vyhlásenie vlastníkov parciel č. „E“ XXXX/X, č. XXXX/XX k. ú. C. T., fotografie sporných nehnuteľností na č. l. 220 - 223, č.l. 228 a 229 spisu. Dňa 29. 09. 2023 predložili súdu stanovisko Lesov Slovenskej republiky k užívaniu lesnej cesty parcela „EKN“ č. XXXX k. ú. D. G..

14. Súd vo veci dňa 29. 09. 2023 vykonal obhliadku sporných nehnuteľností za prítomnosti žalobcov 1/ a 3/ a právneho zástupcu žalovanej. Účastníci obhliadky postupne prešli cez sporný úsek parcely č. XXXX, ktorá prechádza cez nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovanej, kde žalobcovia žiadajú zriadiť vecné bremeno práva prechodu a tiež postupne prešli aj cez lesnú cestu od pokračuje doľava od križovatky medzi parcelou č. XXXX a č. XXXX pre k. ú. a obec D. G. a to až k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobcu 1/ a žalobcu 3/.

15. Žalovaná vo vyjadrení doručenom súdu dňa 23. 10. 2023 prostredníctvom svojho právneho zástupcu poukázala na ustanovenia zákona č. 326/2005 o lesoch, § 2 písm. w), § 3 ods. 1 písmeno e), § 25 ods. 2, § 25 ods. 3. V zmysle týchto ustanovení majú žalobcovia oprávnenie využívať danú lesnú cestu bez ohľadu na rozhodnutia alebo želanie vlastníkov pozemku pod ňou ležiaceho. Ak sa nevedia s vlastníkmi dohodnúť, na návrh žalobcov proti nesúhlasiacim vlastníkom rozhodne súd a žalobcovia tak

cez lesnú cestu prechod zabezpečený mať budú. V zmysle zákona o lesoch, lesná cesta musí ostať prejazdná bez ohľadu na vyjadrenia vlastníkov. Niet rozumného dôvodu, prečo by žalobcovia mali mať voľné k svojim nehnuteľnostiam dve cesty, ktoré vedú na rovnaké miesto. Žalobcami uvedení vlastníci parciel pod lesnými pozemkami budú musieť strieť obmedzenie svojho vlastníctva v zmysle zákona o lesoch. Zásah do vlastníckeho práva vlastníkov lesných pozemkov je výrazne menší ako zásah do práv spoluvlastníkov pri prechode po parcelách tak, ako to navrhujú žalobcovia vo svojej žalobe. Okrem žalovanej sú spoluvlastníkmi dotknutých parciel v prípade prístupu podľa želaní žalobcov aj M. Š., C. P., C. L., E. G., z ktorých nikto nie je účastníkom tohto sporu a ktorých súhlas s prechodom cez ich parcely žalobcovia nemajú zabezpečený. Lesná cesta, po ktorej existuje alternatívna trasa k stavbám žalobcom, neprechádza po parcele registra „E“ č. X/XXXX pre k. ú. C. T., takže vyjadrenie Mesta Veľký Krtíš je v tomto konaní irelevantné. Samotná línia, ktorou je vedená cesta, resp. umiestnenie cesty, je ale vecou jej zriaďovateľa. Ak vlastníci parciel pod cestou nesúhlasia s jej umiestnením, je to niečo, čo mali riešiť s Lesmi Slovenskej republiky pri jej zriaďovaní alebo iným zákonným spôsobom. To, že nesúhlasia s jej aktuálnym umiestnením, keď cesta na parcelách už desiatky rokov, je preto pre toto konanie irelevantné, pretože nemajú právo pre svoj nesúhlas zrušiť, zničiť alebo urobiť ju nepriechnou túto cestu. Zároveň umiestnenie tejto cesty, to, že aktuálne vedie aj mimo parciel, po ktorých bola vedená v minulosti, je irelevantné. Táto cesta raz existuje a vzťahujú sa na ňu ustanovenia Zákona o lesoch. V zmysle § 151o OZ je možné zriadiť vecné bremeno prístupu k stavbe len v nevyhnutnej miere a to na účel prístupu k stavbe, prechod kamiónmi, kombajnmi, závesnými zariadeniami alebo inými ťažkými poľnohospodárskymi strojmi nie je nevyhnutný na prístup k akejkoľvek stavbe. V konaní sa už reálne zistilo, že žalobca C. G. má súhlas od O. G. na prechod k svojej nehnuteľnosti cez jeho parcely, pretože na ohľadke bolo možné jednoznačne vidieť koľaje na parcele medzi nehnuteľnosťami žalobcov. Nevyhnutná cesta v zmysle § 151o OZ je vždy len jedna a to tá, ktorá zasahuje do práv tretích osôb najmenej, pričom zabezpečuje prístup v nevyhnutnej miere. V tomto spore je teda nevyhnutnou cestou tá, ktorá vedie od lesnej cesty pri hospodárstve O. G. cez toto hospodárstvo k stavbe C. G.. Akákoľvek iná cesta zasahuje do práv súkromných osôb v danej lokalite vo vyššom rozsahu, t. j. rozsahu vo väčšom ako nevyhnutnom. Prechod cez parcelu žalobcu C. G. registra „E“ s parc. č. XXXX, XXXX a registra „C“ s parc. č. XXXX/X je kvalitatívne úplne rovnaký ako prechod navrhnutý cez parcelu žalobcu O. G. registra „C“ s parc. č. XXXX/X - obyčajná cesta cez pole. Nie je preto žiadny dôvod viesť cestu akokoľvek inak ako cez hospodárstvo žalobcu O. G., keďže nakoniec musí žalobca C. G. aj tak prechádzať len koľajami na poli na jeho parcelách XXXX, XXXX a XXXX/X. Žalobca C. G. argumentuje v prospech zriadenia vecného bremena aj svojou činnosťou v oblasti včelstiev. Ide o irelevantný argument - oprávnenou v zmysle § 151o Občianskeho zákonníka je len a len stavba, nikdy nie včely, resp. poľnohospodárska alebo iná podnikateľská činnosť osoby. Na využívanie rodinného domu žalobca potrebuje len to, aby sa k nemu vedel dostať - nepotrebuje v konečnom dôsledku ani prístup automobilom až pred dvere domu. Na účely účelného využívania rodinného domu úplne stačí, keď auto odstaví aj v hospodárstve svojho spolužalobcu O. G. a zvyšných niekoľko desiatok metrov prejde pešo, ak teda žalobca neustále tvrdí, že parcela, na ktorej sú automobilové koľaje, nie je autom schodná. Súd bol priamo svedkom toho, že lesná cesta je prejazdná osobným vozidlom, a dokonca na videozázname je aj vidieť, ako po danej ceste prechádza kamión (Videozáznam č. 4). Všetky polemiky alebo rozporovanie toho, že táto cesta je využiteľná na prechod k hospodárstvu žalobcu 2/ je preto úplne irelevantná. Žalobcovia v skutočnosti nemajú žiadnu naliehavú potrebu prechádzať kombajnom k svojmu hospodárstvu pri sporných pozemkoch. Žalobcovia totiž nevlastnia v danej lokalite - G. B. - žiadne väčšie poľnohospodársky využiteľné pozemky, t.j. niečo, čo by bolo potrebné obrábať kombajnom. Kombajn sám o sebe pritom k užívaniu budov na danom hospodárstve vôbec nie je potrebný - naopak, na nič sa nedá pri obhospodarovaní budov použiť. Kombajn slúži na zber úrody na poli, nevie ani ukladať ani vyberať predmety zo skladov alebo poľnohospodárskych budov a z rodinných domov už vôbec nie. Nie je žiadny dôvod, prečo by k užívaniu stavieb boli potrebné kombajny. Žalobcovia 1/ a 2/ majú trvalý pobyt na adrese O. XXX/XX, XXX XX C. T.. Ide o nehnuteľnosť - rodinný dom so súp. č. XXX, postavený na parcele registra „C“ s parc. č. XXXX/X, o výmere XXXX m², zastavaná plocha a nádvorie, nachádzajúca sa v k.ú. Y. D., obec Y. D., okres E. T., a v tejto lokalite žalobca vlastní pozemky, na ktorých je mysliteľné, že by boli obhospodarované kombajnmi a na týchto pozemkoch je kombajnmi možné aj parkovať. Ide napríklad o pozemok parcela registra „C“ s parc. č. XXXX/X, o výmere XXXX m², trvalý trávny porast a parcela registra „C“ s parc. č. XXXX/X, o výmere XXXX m², trvalý trávny porast.

16. Žalobca 2/ v podaní doručenom súdu dňa 25. 10. 2023 zobral žalobu voči žalovanej späť a požiadal konanie zastaviť. Uznesením č. k. VK- 2C/2/2023 - 349 zo dňa 13. novembra 2023 súd konanie o žalobe žalobcu 2/ zastavil. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 01. 12. 2023.

17. Súd vec prejednal a rozhodol na pojednávaní konanom dňa 05.12.2023. Súd na pojednávaní pripustil zmenu žaloby v zmysle návrhu právneho zástupcu žalobcov zo dňa 25.10.2023 na znenie, že súd zriaďuje vecné bremeno in rem spočívajúce v práve prechodu peši a prejazdu motorovými vozidlami cez pozemok vo vlastníctve žalovanej evidovanej Okresným úradom E. T., odbor katastrálny v k. ú. D. G. cez parcelu reg. E-KN, parc. č. XXXX ako diel 1 vo výmere XXX m² a cez E-KN parc. č. XXXX ako diel 2 vo výmere XXX m² a to v zmysle geometrického plánu č. XXXXXXXX-XX/XXXX vyhotovený dňa 27. 09. 2022 Igorom Láskom, autorizačne overený dňa 28. 09. 2022 Ing. Jánom Šimunom, úradne overený dňa 05. 10. 2022 pod N. - XXX/XXXX Ing. Zuzanou Kelementovou a pre každodobého vlastníka nehnuteľností vedených Okresným úradom E. T., katastrálny odbor, pre k. ú. a obec D. G. na LV č. XXXX a to rodinný dom súp. č. XXX na CKN parc. č. XXXX/X - poľnohospodárska budova súp. č. XXX na CKN parc. č. XXXX/XX - poľnohospodárska budova súp. č. XXX na CKN parc. č. XXXX/X na LV č. XXXX ako parcela registra „C“, parc. č. XXXX/X - zastavaná plocha a nádvorie vo výmere XXXX m², parc. č. XXXX/X - zastavaná plocha a nádvorie vo výmere XX m², rodinný dom súp. č. XXX na parcele CKN č. XXXX/X. Žalobcovia 1/ a 3/ sú povinní zaplatiť žalovanej spoločne a nerozdielne jednorazovú náhradu za zriadenie vecného bremena spočívajúce v práve prechodu a prejazdu a to vo výške 123,94 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovaná je povinná nahradiť žalobcom 1/ a 3/ trovy konania v rozsahu 100 %.

18. Právny zástupca žalobcov zotrval na podanej žalobe a doterajších vyjadreniach. Ďalej uviedol, že pokiaľ sa týka tej poľnej cesty, ktorá ani cestou nie je, tak sú zle interpretované stanoviská právneho zástupcu žalovanej ohľadne zákona o lesoch, kde v podstate sa nejedná o prístupovú cestu ale cestu slúžiacu na ťažbu dreva a v tomto prípade pokiaľ Lesy Slovenskej republiky nesúhlasia s využívaním predmetnej komunikácie na takéto prístupy, tak v podstate, keby súd zamietol žalobu, museli by žalobcovia vyvolať ďalší súdny spor s Lesmi Slovenskej republiky. Stavba, ako taká, je takého charakteru, že tieto nehnuteľnosti boli postavené pred viac niekedy aj sto rokmi a patrili právnym predchodcom žalobcov, to znamená, že žalobcovia si účelovo nepostavili predmetné nehnuteľnosti bez toho, aby tam nemali prístupovú cestu ale táto prístupová cesta tam bola odjakživa a majú za to, že došlo aj k vydržaniu práva vecného bremena, pretože túto prístupovú komunikáciu užívali aj právni predchodcovia nerušene a v dobromyseľne. Tak isto každý na území Slovenskej republiky má právo podnikat' a má právo zaobstarať si živobytie legálnym spôsobom. To, že žalobca 1/ sa venuje poľnohospodárstvu, je to objektívne, pokiaľ sa týka využitia aj príľahlých pozemkov, prípadne služieb poľnohospodárov a to, že žalobca 3/ tam chová včely, tak je to vlastne tradícia, ktorá vychádza z toho, že aj ich právni predchodcovia tak robili a nemožno tvrdiť, že oni nemôžu ani podnikat' ani chovať včely, len mať prístup k predmetným nehnuteľnostiam, pretože takéto nehnuteľnosti by potom reálne nemali byť využité. Je logické, že ak je tam prístupová komunikácia, ktorá je spevnená, ktorá je vyasfaltovaná, ktorá je štrková, ktorá je v zime užívaná, tak nemožno spravodlivo žiadať od žalobcov, aby chodili po nejakej poľnej ceste, ktorá je klimaticky v súčasnej dobe nezjazdná a ktorej riskujú poškodenie motorových vozidiel, resp. strojov, ktoré by mali chodiť po ceste a nie je to ani legálne.

19. Žalobca 1/ na pojednávaní uviedol, že v hospodárskych budovách má uskladnené obilie, má tam sklad sena, senník, má tam dielňu na opravu poľnohospodárskych strojov. Všetku techniku si opravuje sám, prípadne, keď potrebuje aj pomoc autorizovaného servisu, tak tam potrebuje mať aj priestor aj elektriku a aj potrebné vybavenie. V týchto hospodárskych budovách chová aj ošípané v počte 50 kusov. Okrem toho tam má aj dva rodinné domy, ktoré využíva jeho rodina na celoročné bývanie. Má tam tiež aj jedného zamestnanca, ktorý tam býva. Pokiaľ sa týka domu na O., ktorý uvádzala aj protistrana, tak v tomto dome býva jeho starší syn. Tú menšiu hospodársku budovu súp. č. XXX, tú využíva na chov ošípaných, súp. č. XXX je na uskladnenie obilia a dom súp. č. XXX je určený na bývanie. V podstate, je to jedna veľká budova, ktorá má 36 metrov. V strede tej budovy je dielňa, pravá časť je šrotáreň, kde sa skladuje šrot pre ošípané.

20. Právny zástupca žalovanej na pojednávaní zotrval na svojich doterajších vyjadreniach. Navrhol, aby súd neprihliadal na skutkové tvrdenia ohľadne vydržania vecného bremena a to s prihliadnutím na sudcovskú koncentráciu konania. Ďalej uviedol, že z obsahu spisu nevyplýva, že by žalovaná proti žalobcov konala v rozpore s dobrými mravmi, resp. že by tu bola nejaká vojna, vzájomná animozita, alebo robenie si priekov. Bránenie vlastných práv nemôže byť považované za výkon práva v rozpore s dobrými mravmi. Pokiaľ sa týka charakteru tej cesty, ktorá je lesnou cestou ako alternatíva predostretá žalovanou, tak súd v predbežnom právnom posúdení uviedol, že ide o ostatnú plochu, teda na liste

vlastníctva nie evidovanú nejakú inžiniersku stavbu, kdežto tá nehnuteľnosť, na ktorej žiadajú zriadenie vecného bremena žalobcovia, by mala byť aj evidovaná na LV a preto by teda malo ísť charakterom o vhodnejšiu cestu alebo teda charakterom niečo, čo dáva základ na to, aby sa tam zriadilo vecné bremeno práv prechodu a prejazdu. Tu treba uviesť, že vecné bremeno je v podstate určené na odbočke práve z cesty, ktorá ďalej vstupuje alebo sa nachádza v lese a je to tá cesta, ktorá sa označuje za lesnú cestu a ktorú súd v predbežnom právnom názore určil ako za nevhodnú, to znamená, že z cesty, ktorá je inak nevhodná odbočka už môže byť vhodná, teda vecné bremeno sa zriadi práve na tej odbočke, keď sa zide z cesty, ktorá inak by nemala byť vhodná na prechod a prejazd, čo nie je správne alebo nie je na to za daného skutkového stavu daný dostatočný základ, že ako sa zmení charakter tej lesnej cesty pred a za odbočkou, na ktorej žalobcovia žiadajú zriadenie vecného bremena. Čo sa týka iných klimatických podmienok, ak by sa malo vychádzať zo záverov, že táto nie je zjazdná, povedzme v zime alebo počas dažďa, tak je potrebné to preukázať. Je to potrebné mať dokladované v spise, čo teraz nie je. V spise je videozáznam predložený žalovanou, kedy je daná cesta práve po daždi a je osobným motorovým vozidlom v danom čase zjazdná. Nie je správny záver, že by táto cesta nebola za iných klimatických podmienok zjazdná.

21. Súd vo veci vykonal dokazovanie žalobou, vyjadreniami sporových strán, výsluchom žalobcov 1/ a 3/, obhliadkou sporných parciel, listinnými dôkazmi, ktoré ku žalobe a k vyjadreniam predložili sporové strany, Videozáznamom 1 a 2 predloženým žalovanou. Súd vo veci nevykonal dokazovanie skúškou prejazdnosti cez lúku - parc. č. XXXX/X medzi domami žalobcu 1/ a žalobcu 3/, tiež novým znaleckým posudkom súdom ustanoveným znalcom, za účelom určenia náhrady za zriadenie vecného bremena a to z dôvodu hospodárnosti konania a tiež z dôvodu, že súd mal dostatočne zistený skutkový stav z doposiaľ vykonaných dôkazov.

22. Z vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav:

Žalobca 1/ je výlučným vlastníkom nehnuteľností vedených Okresným úradom E. T., katastrálny odbor, pre k. ú. a obec D. G. na LV č. XXXX a to rodinný dom súp. č. XXX na parc. reg. CKN č. XXXX/X, poľnohospodárska budova súp. č. XXX na parc. reg. CKN č. XXXX/XX, poľnohospodárska budova súp. č. XXX na parc. reg. CKN č. XXXX/X. Tieto nehnuteľnosti žalobca 1/ využíva jednak na podnikanie v oblasti poľnohospodárstva, ako aj na celoročné bývanie. Žalobca 1/ má v hospodárskych budovách uskladnené obilie - šrot pre ošípané, tiež tam chová 50 kusov ošípaných a medzi týmito hospodárskymi budovami má dielňu, ktorá mu súži na opravu poľnohospodársky (kombajnov a traktorov). Žalobca 1/ tu reálne parkuje s poľnohospodárskymi strojmi a inou technikou. Žalobca 3/ je výlučným vlastníkom nehnuteľností vedených Okresným úradom E. T., katastrálny odbor, pre k. ú. a obec D. G. LV č. XXXX ako parc. reg. CKN č. XXXX/X - zastavaná plocha a nádvorie vo výmere XXXX m², parc. reg. CKN č. XXXX/X - zastavaná plocha a nádvorie vo výmere XX m², rodinný dom súp. č. XXX na parc. reg. CKN č. XXXX/X. Žalobca 3/ tieto nehnuteľnosti využíva jednak na rekreáciu a jednak na úžitkový chov 70 rodín včiel (Register farmy č. XXXXXX na meno žalobcu 3/ č. l. 204 a 205 spisu). Žalovaná je výlučným vlastníkom nehnuteľností vedených Okresným úradom E. T., katastrálny odbor, pre k. ú. a obec D. G., na LV č. XXX parc. reg. EKN č. XXXX trvalý trávny porast o výmere XXXXX m² a parc. reg. EKN č. XXXX orná pôda o výmere XXXX m², cez ktoré prechádza parc. CKN č. XXXX, zastavená plocha a nádvoria (právny vzťah k pozemku nie je evidovaný na LV), ktorú doposiaľ niekoľko desiatok rokov žalobcovia využívali ako cestu na prechod ku svojim nehnuteľnostiam a rovnako tak aj ich právni predchodcovia. Túto cestu využíva na prechod ku svojmu domu aj žalovaná a pôvodní žalobcovia 4/ a 5/ s ktorými sa žalovaná dohodla na zmluvnom zriadení vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu cez jej pozemky. Ako spôsob využitia je na LV uvedené, že sa jedná o pozemok, na ktorom je postavená inžinierska stavba - cestná, miesta komunikácia a účelová komunikácia, lesná cesta, poľná cesta, chodník, nekryté parkovisko a ich súčasti. Priebeh tejto cesty je v teréne viditeľný a jasne určiteľný (fotografia č.l. 268, 269, 270). Jedná sa o spevnenú cestu vysypanú štrkom, po stranách tejto cesty nie sú iné prekážky, nejedná sa o nespevnenú cestu pomedzi lesný porast. V hornej časti sporného úseku smerom od križovatky sa nachádza betónový kanalizačný priepust, ktorý odvádza vodu z parc. CKN č. XXXX. Žalobca 1/ udržiava prístupovú cestu parc. CKN č. XXXX zjazdnú, zasypáva ju štrkom a v zimnom období ju odhŕňa od snehu. Touto cestou sa žalobcovia vedia dostať až k hlavnej ceste - asfaltovej verejnej komunikácii E. T. - X., evidovanej pod č. W. vo vlastníctve Banskobystrického samosprávneho kraja, parc. č. XXXX/X, v časti katastra K. K. B.. Alternatívna cesta, parc. EKN č. XXXX, ktorá je vedená na LV č. XXX pre k. ú. a obec D. G. ako ostatná plocha o výmere XXXX m² vo vlastníctve Slovenskej republiky (v správe Slovenského pozemkového fondu), je spevnená a vysypaná štrkom až po križovatku, kde začína sporná parc. CKN

č. XXXX, ktorá prechádza cez pozemky vo vlastníctve žalovanej. Potom ďalej cesta pokračuje smerom doľava ako nespevnená lesná cesta pomedzi stromy a lesný porast a po koreňoch stromov (fotka č.l. 288, 289), Z ortofotomapy na č.l. 220 spisu vyplýva, že parc. EKN č. XXXX od uvedenej križovatky pokračuje cez stromy a lesné porasty a spomínaná nespevnená lesná cesta ide popri nej (teda cesta nekopíruje parc. EKN č. XXXX) a zasahuje do vlastníctva vlastníkov okolitých lesných pozemkov. Ďalšia alternatívna cesta parc. EKN č. XXXX pre k. ú a obec D. G. vo vlastníctve Slovenskej republiky (v správe Slovenského pozemkového fondu), ktorou by bolo množné obísť sporný úsek parc. CKN č. XXXX a XXXX, tak z predložených listinných dôkazov (č.l. 154 /fotografia vo vyjadrení/, fotografie č.l. 221, č.l. 222 spisu) ako aj obhliadkou na mieste samom (č.l. 271, 272, 273, 274) bolo zistené, že táto cesta je len plánovaná, doposiaľ nedošlo k jej realizácii. Žalobcovia žiadajú zriadiť vecné bremeno spočívajúce v práve prechodu cez parc. reg. EKN č. XXXX ako diel 1 vo výmere XXX m² a cez parc. reg. EKN č. XXXX ako diel 2 vo výmere XXX m² a to v zmysle geometrického plánu č. XXXXXXXX-XX/XXXX vyhotoveným dňa 27. 09. 2022 Igorom Láskom, autorizačne overeným dňa 28. 09. 2022 Ing. Jánom Šimunom, úradne overený dňa 05. 10. 2022 pod č. N. - XXX/XXXX Ing. Zuzanou Kelementovou. Znaleckým posudkom č. XXX/XXXX vyhotoveným znalcom Ing. Mariánom Novotným (odbor stavebníctvo, odvetvie pozemné stavby, odhad hodnoty nehnuteľností, odhad hodnoty stavebných prác) bola hodnota pozemku parc. reg. EKN č. XXXX ako diel 1 vo výmere XXX m² a parc. reg. EKN č. XXXX ako diel 2 vo výmere XXX m², (ku ktorej časti žalobcovia žiadajú zriadiť vecné bremeno) určená vo výške 830,- Eur, pričom všeobecná hodnota jednorazovej odplaty za zriadenie vecného bremena bola určená vo výške 123,94 Eur.

23. Podľa 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka; výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

24. Podľa § 151n ods. 1 Občianskeho zákonníka; vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti, alebo patria určitej osobe.

25. Podľa § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka; vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. Právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním); ustanovenia § 134 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20191201>> tu platia obdobne. Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností.

26. Podľa § 151o ods.3 Občianskeho zákonníka; ak nie je vlastníkom stavby zároveň vlastníkom príľahlého pozemku a prístup vlastníka k stavbe nemožno zabezpečiť inak, súd môže na návrh vlastníka stavby zriadiť vecné bremeno v prospech vlastníka stavby spočívajúce v práve cesty cez príľahlý pozemok.

27. Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z citovaných ustanovení zákona. Vecné bremená obmedzujú vlastnícke právo k veci v prospech iného subjektu. Toto obmedzenie sa môže vzťahovať len na nehnuteľnosti (§ 119 ods. 2). Na základe tohto právneho vzťahu vlastníkovi nehnuteľnosti vzniká povinnosť v prospech oprávneného subjektu niečo strpieť (pať). Každéj povinnosti vyplývajúcej z právneho vzťahu vecného bremena zodpovedajú na druhej strane práva oprávneného subjektu. Medzi tieto práva (oprávnenia) z vecných bremien patria aj vecné bremená, ktoré sú spojené s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti (pôsobia in rem). Z týchto vecných bremien je oprávnený každý vlastník tejto nehnuteľnosti. Oprávnenia prechádzajú na každého ďalšieho vlastníka na základe singulárnej alebo univerzálnej sukcesie. Vecné bremená tohto druhu slúžia na účelnejšie a prospešnejšie využívanie nehnuteľnosti patriacej vlastnícky oprávnenému. Sú to najmä vecné bremená, ktorým zodpovedá napríklad právo cesty - prechodu alebo prejazdu cez susedný pozemok.

28. Spôsoby vzniku vecných bremien a práv zodpovedajúcich vecným bremenám sú v zákone uvedené taxatívne. Novelou (zákonom č. 568/2007 Z.z.) bol do ustanovenia § 151o Občianskeho zákonníka doplnený nový odsek 3, ktorý umožňuje zriadiť vecné bremeno rozhodnutím súdu v tých prípadoch, ak vlastníkom stavby nie je zároveň vlastníkom príľahlého pozemku a prístup vlastníka k stavbe nemožno zabezpečiť inak. Návrh na zriadenie vecného bremena môže podať vlastníkom stavby, v prospech ktorého súd zriadi vecné bremeno spočívajúce v práve cesty cez príľahlý pozemok. Príľahlý pozemok je

pozemok, cez ktorý sa vlastník stavby môže dostať ku komunikácii, prípadne k pozemku, z ktorého má možnosť dostať sa ku komunikácii.

29. Žalobca 1/ je vlastníkom nehnuteľností vedených Okresným úradom E. T., katastrálny odbor, pre k. ú. a obec D. G. na LV č. XXXX a to rodinný dom súp. č. XXX na parc. reg. CKN č. XXXX/X, poľnohospodárska budova súp. č. XXX na parc. reg. CKN č. XXXX/XX, poľnohospodárska budova súp. č. XXX na parc. reg. CKN č. XXXX/X. Tieto nehnuteľnosti žalobca 1/ využíva jednak na podnikanie v oblasti poľnohospodárstva, ako aj na celoročné bývanie. Žalobca 1/ má v hospodárskych budovách uskladnené obilie - šrot pre ošípané, tiež tam chová 50 kusov ošípaných, a medzi týmito hospodárskymi budovami má dielňu, ktorá mu súži na opravu poľnohospodársky (kombajnov a traktorov). Žalobca 1/ tu reálne parkuje s poľnohospodárskymi strojmi a inou technikou. Žalobca 3/ je vlastníkom nehnuteľností vedených Okresným úradom E. T., katastrálny odbor, pre k. ú. a obec D. G. LV č. XXXX ako parc. reg. CKN č. XXXX/X - zastavaná plocha a nádvorie vo výmere XXXX m², parc. reg. CKN č. XXXX/X - zastavaná plocha a nádvorie vo výmere XX m², rodinný dom súp. č. XXX na parc. reg. CKN č. XXXX/X. Žalobca 3/ tieto nehnuteľnosti využíva jednak na rekreáciu a jednak na úžitkový chov 70 rodín včiel (Register farmy č. XXXXXX na meno žalobcu 3/ č.l. 204 a 205 spisu). Pokiaľ žalovaná v konaní namietala, že žalobca 3/ nemá ku svojej stavbe, domu súp. č. XXX stavebné povolenie, že sa jedná o nelegálnu stavbu, tak v tejto súvislosti súd poukazuje na to, že z LV č. XXXX pre k. ú. a obec D. G. vyplýva, že predmetný rodinný dom má pridelené súpisné číslo XXX. Z uvedeného je potom zrejmé, že sa nemôže jednať o nelegálnu stavbu, pretože ak by dom nebol skolaudovaný, nebolo mu pridelené ani súpisné číslo. Súd v tomto konaní neskúmal ani vlastnícke právo žalobcu 1/ k jeho stavbám, nakoľko tieto sú tiež riadne zapísané na katastri nehnuteľností na príslušnom LV a majú pridelené súpisné číslo.

30. Žalovaná je vlastníkom nehnuteľností vedených Okresným úradom E. T.Š., katastrálny odbor, pre k. ú. a obec D. G., na LV č. XXX parc. reg. EKN č. XXXX trvalý trávny porast o výmere XXXXX m² a parc. reg. EKN č. XXXX orná pôda o výmere XXXX m², cez ktoré prechádza parc. CKN č. XXXX.

31. Medzi stranami sporu nebola sporná skutočnosť, že žalobcovia ako vlastníci stavby stavieb nie sú zároveň vlastníkami príslušného pozemku a preto je potrebné ich prístup k stavbám zabezpečiť. Žalovaná so zriadením vecného bremena nesúhlasila, s poukazom aj na neprimerané obmedzenie jej vlastníckeho práva a poukázala na to, že prístup žalobcov k ich stavbám možno zabezpečiť inak a to zmluvne za primeranú náhradu a tiež je prístup k stavbám žalobcov možný cez iné nehnuteľnosti.

32. Súd musí prioritne zisťovať, či prístup žalobcov k ich stavbám nemožno zabezpečiť inak, než zriadením vecného bremena. Ustanovenie § 151 o ods. 3 Občianskeho zákonníka rieši možný konflikt výkonu vlastníckych práv možnosťou zriadenia vecného bremena rozhodnutím súdu, avšak len v podobe práva cesty cez cudzí pozemok, pod čím je potrebné rozumieť právo prechodu a prejazdu, ak je to pre riadne využitie nehnuteľnosti potrebné. Uvedené ustanovenie však použitím pojmu „môže zriadiť“ priamo naznačuje, že súd nemá povinnosť vždy tak urobiť. Povinnosť zriadiť vecné bremeno nemá vtedy, ak jeho zriadenie by malo za následok také obmedzenie vlastníckych práv, ktoré by bolo vo výraznom nepomere k výkonu vlastníckych práv vlastníka stavby, a ktoré by bolo možné spravidla označiť aj ako výkon práv v rozpore s dobrými mravmi. Pri úvahe súdu o tom, či zriadi alebo nezriadi vecné bremeno sa súd vždy zaoberá aj princípom proporcionality platným pri obmedzení základných práv. Predpokladom pre zriadenie vecného bremena je aj to, že vlastník stavby, ktorý nemá prístup k stavbe, si nemôže tento prístup zabezpečiť inak. Zriadenie vecného bremena v prospech oprávnenej osoby má byť krajným riešením vzhľadom na zásah do vlastníckych práv povinnej osoby a nemá nahrádzať iné právne inštitúty umožňujúce komplexné riešenie vzájomných vlastníckych vzťahov spravodlivým, logickým a prijateľným spôsobom.

33. Po vykonanom dokazovaní, súd vo veci dospel k záveru, že prístup žalobcov 1/ a 3/ k ich stavbám nemožno zabezpečiť inak. Žalovaná síce v Liste zo dňa 09.01.2023 a následne vo vyjadrení k žalobe deklarovala, že je ochotná sa dohodnúť so žalobcami na práve prechode cez jej pozemky na zmluvnom základe a za premeranú protihodnotu, avšak následne v priebehu konania v tomto smere neurobila žalobcom 1/ a 3/ žiadnu ponuku. Naopak žalovaná sa dohodla na práve prechodu cez sporné parcely len s pôvodnými žalobcami 4/ a 5/, ktorí v dôsledku toho zobrali žalobu späť a súd konanie o tejto časti ich žaloby zastavil. Z výpovede žalobcov 1/ a 3/ na pojednávaní konanom dňa 14.09.2023 vyplýva, že v mene žalovanej komunikuje jej otec I. C.Č.. Za účasti starostu Obce D. G. sa malo uskutočniť stretnutie žalobcov 1/ a 3/ (tiež pôvodného žalobcu 2/ T. G.), kde bol prítomný aj otec žalovanej, ktorým

mal na tomto stretnutí podmieniť uzavretie zmluvy o zriadení vecného bremena práva prechodu cez pozemky žalovanej tým, že pôvodný žalobca 2/ T. G. mu vráti pozemky, ktoré nadobudol a ktoré má v nájme od iných spoluvlastníkov nehnuteľností. Súdu je tiež z úradnej činnosti známe, že medzi stranami sporu prebiehajú viaceré súdne konania, kde predmetom sporov sú ich vzájomné vlastnícke nároky k nehnuteľnostiam. Na obhliadke parc. EKN č. XXXX mal súd možnosť vidieť, že na určitom úseku tejto cesty v okolí nehnuteľností žalobcov boli žalovanou tesne popri ceste namontované kovové stĺpiky s ostrými hrotmi otočenými do cesty, tak aby s ňou prešlo len osobné auto a nie traktor, resp. kombajn. Na základe týchto skutočností súd konštatuje, že vzťahy medzi stranami sporu sú vyhrotené a že správanie žalovanej možno považovať za výkon práva v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pokiaľ pôvodným žalobcom 4/ a 5/ a iným vlastníkom okolitých nehnuteľností umožňuje prechod cez sporné parcely motorovými vozidlami a naopak žalobcom 1/ a 3/ intenzívne v takomto prechode bráni bez, a to bez vážnych dôvodov.

34. Súd ďalej skúmal, či žalobcovia 1/ a 3/ majú možnosť sa ku svojim stavbám dostať aj inou cestou ako cez parc. CKN č. XXXX, ktorú doposiaľ niekoľko desiatok rokov využívali na prechod a rovnako tak aj ich právni predchodcovia. Žalovaná v tomto smere poukazovala na to, že žalobcovia 1/ a 3/ majú možnosť sa dostať ku svojim nehnuteľnostiam cez parc. EKN č. XXXX a parc. EKN č. XXXX. Vo vzťahu k parc. EKN č. XXXX, ktorá je vedená na LV č. XXX pre k. ú. a obec D. G. ako ostatná plocha o výmere XXXX m² vo vlastníctve Slovenskej republiky (v správe Slovenského pozemkového fondu), súd udáva, že sa táto cesta je spevnená a vysypaná štrkom až po križovatku, kde začína sporná parc. CKN č. XXXX, ktorá prechádza cez pozemky vo vlastníctve žalovanej. Potom ďalej cesta pokračuje smerom doľava ako nespevnená lesná cesta pomedzi stromy a lesný porast a po koreňoch stromov (fotka č.l. 288, 289), ktorá podľa súdu nie je zjazdná pre poľnohospodársku techniku so šírkou nad 4 metre (kombajn), kde v určitých úsekoch tieto stromy a lesný porast vytvárajú prekážku v prechode (videozáznam č. 4 z obhliadky). Navyše táto cesta nie je pre motorové vozidlá zjazdná za každých klimatických podmienok (dážď, sneh). Z ortofotomapy na č.l. 220 spisu vyplýva, že parc. EKN č. XXXX od uvedenej križovatky pokračuje cez stromy a lesné porasty a spomínaná nespevnená lesná cesta ide popri nej (teda cesta nekopíruje parc. EKN č. XXXX) a zasahuje do vlastníctva vlastníkov okolitých lesných pozemkov, ktorí nesúhlasia s prechodom motorových vozidiel po tejto ceste, pretože na to slúži určená komunikácia (parc. EKN č. XXXX). Právny zástupca žalovanej v tejto súvislosti poukazoval na ustanovenia zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch (ďalej len „zákon o lesoch“).

35. Podľa § 2 písm. w) zákona o lesoch; lesnou cestou účelová komunikácia určená na zabezpečenie trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch, ktorá má vybudované zemné teleso a aspoň jednoduché odvodnenie.

36. Podľa § 25 ods. 3 zákona o lesoch; lesné cesty je oprávnený využívať každý po dohode s ich vlastníkom, správcom alebo so združením podľa § 51 ods. 2 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/326/20230101>> o čase a spôsobe využívania lesných ciest a o výške a spôsobe úhrady za ich využívanie. Ak sa nedosiahne dohoda a osoba ich potrebuje na hospodárenie v lesoch alebo na zabezpečovanie starostlivosti o dotknuté územie a o stavby a zariadenia na tomto území, o čase a spôsobe využívania lesných ciest a o výške alebo spôsobe úhrady za využívanie lesných ciest rozhoduje súd.

37. Z uvedených ustanovení zákona o lesoch však vyplýva, že lesné cesty sú určené na zabezpečenie trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch. Môže ich využívať osoba, ktorá ich potrebuje na hospodárenie v lesoch alebo na zabezpečovanie starostlivosti o dotknuté územie a o stavby a zariadenia na tomto území. V predmetnom spore sa však nejedná o takúto situáciu. Žalobcovia 1/ a 3/ nežiadajú o prístup za účelom hospodárenia v lesoch alebo za účelom starostlivosti o stavby, ktoré sú umiestnené v lese. Z uvedeného dôvodu túto cestu nemôže využívať nielen žalobca 1/, ktorý by ňou neprešiel nadrozmernou poľnohospodárskou technikou, ale ani žalobca 3/, ktorý by ju využíval len na prejazd osobným motorovým vozidlom. Pokiaľ by však súd pripustil opačný výklad a žalobu žalobcov by zamietol, znamenalo by to, že žalobcovia by museli žalovať tých vlastníkov lesných pozemkov, ktorí nesúhlasia s prechodom po lesnej ceste, ktorá vedie cez ich pozemky, v dôsledku čoho by vznikol spor pre spor, čo nemožno považovať za účelné s prihliadnutím na zistený skutkový stav v prejednávanej veci.

38. Žalovaná ďalej poukazovala na to, že žalobca 3/ môže ku svojmu domu súp. č. XXX pokračovať (okrem už spomenutej parc. EKN č. XXXX) cez hospodársky dvor žalobcu 1/ a potom následne poza

hospodárske budovy cez parc. CKN č. XXXX/X, ktorá v prírode predstavuje lúku (fotky z obhliadky na č.l. 277 a 278, č.l. 283- 286 spisu). Súd je toho názoru, že táto lúčna, neupravená cesta aj vzhľadom na svahovitý terén nie je vhodná na prechod osobným motorovým vozidlo za každých klimatických podmienok (dážď, sneh), nakoľko sa tam v rozmočenom teréne ľahko vytvoria koľaje.

39. Pokiaľ sa jedná o možný prechod cez parc. EKN č. XXXX pre k. ú a obec D. G. vo vlastníctve Slovenskej republiky (v správe Slovenského pozemkového fondu), ktorou by bolo množné obísť sporný úsek parc. CKN č. XXXX a XXXX, tak z predložených listinných dôkazov (č.l. 154 /fotografia vo vyjadrení/, fotografie č.l. 221, č.l. 222 spisu) ako aj obhliadkou na mieste samom (č.l. 271, 272, 273, 274) bolo zistené, že táto cesta je len plánovaná, doposiaľ nedošlo k jej realizácii a prechod z tadiaľ bez terénnych úprav (odstránenie lesných porastov a násyp štrku) nie je možný žiadnym motorovým vozidlom.

40. Z vykonanej obhliadky vyplýva, že sporný úsek parc. CKN č. XXXX, ktorá prechádza cez pozemky vo vlastníctve žalovanej, je doposiaľ už niekoľko desiatok rokov využívaný ako prístupová cesta k nehnuteľnostiam žalobcom 1/ a 3/ a tiež ďalších vlastníkov okolitých nehnuteľností (aj pôvodných žalobcov 4/ a 5) a tiež aj na prístup k nehnuteľnostiam vo vlastníctve samotnej žalovanej, ktorej dom je v poradí tretím od križovatky (parc. EKN č. XXXX a parc. CKN č. XXXX). Ako spôsob využitia je na LV uvedené, že sa jedná o pozemok, na ktorom je postavená inžinierska stavba - cestná, miesta komunikácia a účelová komunikácia, lesná cesta, poľná cesta, chodník, nekryté parkovisko a ich súčasti. Priebeh tejto cesty je v teréne viditeľný a jasne určiteľný (fotografia č.l. 268, 269, 270). Jedná sa o spevnenú cestu vysypanú štrkom, po ktorej bez obmedzení prejde i väčšia nákladná technika, resp. poľnohospodársky stroj, keď po stranách tejto cesty nie sú iné prekážky, nejedná sa o nespevnenú cestu pomedzi lesný porast. V hornej časti sporného úseku smerom od križovatky sa nachádza betónový kanalizačný priepust, ktorý odvádza vodu z parc. CKN č. XXXX. V konaní bolo nesporné, že žalobca 1/ udržiava prístupovú cestu parc. CKN č. XXXX zjazdnu, zasypáva ju štrkom a v zimnom období ju odhŕňa od snehu. Touto cestou sa žalobcovia vedia dostať až k hlavnej ceste - asfaltovej verejnej komunikácii E. T. - X., evidovanej pod č. W. vo vlastníctve Banskobystrického samosprávneho kraja, parc. č. XXXX/X, v časti katastra K. K. B..

41. Pokiaľ žalovaná v konaní uvádzala, že sporný úsek cesty má v záujme zorať a využívať na pestovanie obilnín a iných komponentov tak, súd toto tvrdenie žalovanej považoval za účelové, nakoľko sa jedná o jedinú schodnú prístupovú cestu, po ktorej aj žalovaná môže ľahko prejsť ku svojmu domu, navyše právo prechodu už umožnila na zmluvnom základe pôvodným žalobcom 4/ a 5/. Sporný úsek cesty je cca 100 m dlhý, zaberá celkovo XXX m², čo s prihliadnutím na celkovú výmeru parc. CKN č. XXXX trvalý trávny porast o výmere XXXXX m² a parc. CKN č. XXXX orná pôda o XXXX m², nemôže mať pre žalovanú závažný ekonomický dosah v dôsledku toho, že túto časť nebude môcť využívať na poľnohospodárske účely. Navyše z vyjadrenia žalobcov 1/ a 3/ vyplýva, že žalovaná v k. ú. D. G. vlastní a prenajíma si aj iné pozemky, ktoré môže využívať na poľnohospodársku činnosť. Na základe uvedených skutočností možno konštatovať, že žalovaná zriadením vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu cez jej pozemky, nebude neprimerane obmedzená vo výkone svojho vlastníckeho práva. Naproti tomu by ujma žalobcov spočívala v absolútnej strate prístupu ku svojim stavbám. Vo vzťahu k tvrdeniu žalobcov 1/ a 3/ na pojednávaní konanom dňa 05.12.2023, že došlo z ich strany k vydržaniu vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu cez sporné pozemky, súd udáva, že žalobcovia v tomto smere v priebehu konania nepredkladali žiadne dôkazy, preto potom súd už v tomto štádiu konania vzhľadom na sudcovskú koncentráciu konania podľa § 153 CSP na tieto skutkové tvrdenia žalobcov neprihliadal.

42. Žalovaná v konaní tiež poukazovala na to, že stranami sporu by mali byť aj ostatní spoluvlastníci nehnuteľností, cez ktoré prechádza cesta parc. CKN č. XXXX, tak v tomto smere súd udáva, že žalobcovia, ktorí sa domáhajú vecného bremena, nemusia žalovať všetkých vlastníkov pozemkov, ktoré sa nachádzajú medzi ich pozemkami a spornou cestou, nakoľko žalobcovia tvrdili, že ostatní vlastníci, ktorých nežalovali, im v práve prechodu nezabraňujú a rešpektujú desaťročia trvajúcú zvykovú cestu.

43. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že žaloba žalobcov je v celom rozsahu dôvodná, preto potom súd zriadil vecné bremeno in rem spočívajúce v práve prechodu peši a prejazdu motorovými vozidlami cez pozemok vo vlastníctve žalovanej vedený Okresným úradom E. T., katastrálny odbor, pre k. ú. a obec D. G., cez parc. reg. EKN č. XXXX ako diel 1 vo výmere XXX m² a cez parc. reg. EKN č. XXXX ako diel 2 vo výmere XXX m² a to v zmysle geometrického plánu Č.. XXXXXXXX-XX/XXXX vyhotoveným dňa 27. 09. 2022 Igorom Láskom, autorizačne overeným dňa 28. 09. 2022 Ing.

Jánom Šimunom, úradne overený dňa 05. 10. 2022 pod č. N. - XXX/XXXX Ing. Zuzanou Kelementovou a to pre každodobého vlastníka nehnuteľností vedených Okresným úradom E. T., katastrálny odbor, pre k. ú. a obec D. G. na LV č. XXXX a to rodinný dom súp. č. XXX na parc. reg. CKN č. XXXX/X, poľnohospodárska budova súp. č. XXX na parc. reg. CKN č. XXXX/XX, poľnohospodárska budova súp. č. XXX na parc. reg. CKN č. XXXX/X na LV č. XXXX ako parc. reg. CKN č. XXXX/X - zastavaná plocha a nádvorie vo výmere XXXX m², parc. reg. CKN č. XXXX/X - zastavaná plocha a nádvorie vo výmere XX m², rodinný dom súp. č. XXX na parc. reg. CKN č. XXXX/X. Geometrický plán č. XXXXXXXX-XX/XXXX vyhotovený dňa 27. 09. 2022 Igorom Láskom je súčasťou tohto rozsudku.

44. Z ustanovenia § 151o ods. 3 Občianskeho zákonníka implicitne nevyplýva, či právo cesty ako vecné bremeno možno zriadiť za náhradu, alebo aj bez nej. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 22Cdo 1897/2004, je pre výklad vyššie citovaného zákonného ustanovenia základnou interpretačnou pomôckou čl. 11 ods. 4 Listiny základných práva slobôd. S prihliadnutím na zmienené ustanovenie Listiny možno riadiť vecné bremeno cesty len za náhradu; dotknutý vlastník má právo na poskytnutie náhrady priamo podľa čl. 11 ods. 4 Listiny bez toho, aby bolo nevyhnutne potrebné toto právo konštituovať predpisom nižšej právnej sily (tiež nález pléna ústavného súdu, PL 41/97). Táto náhrada musí byť primeraná ujme, ktorú vlastník pozemku v dôsledku zriadenia práva cesty utrpí. Vzhľadom na to, že stanovenie náhrady je hmotnoprávnou podmienkou na zriadenie práva, na rozhodnutie o náhrade nie je potrebný návrh vlastníka pozemku (ide tu o prípad, keď z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyporiadania vzťahu medzi účastníkmi - § 216 ods. 2 CSP). V danom prípade žalobcovia do konania predložili Znalecký posudok č. XXX/XXXX vyhotovený znalcom Ing. Mariánom Novotným (odbor stavebníctvo, odvetvie pozemné stavby, odhad hodnoty nehnuteľností, odhad hodnoty stavebných prác), kde bola hodnota pozemku parc. reg. EKN č. XXXX ako diel 1 vo výmere XXX m² a parc. reg. EKN č. XXXX ako diel 2 vo výmere XXX m², (ku ktorej časti žalobcovia žiadajú zriadiť vecné bremeno) určená vo výške 830,- Eur, pričom všeobecná hodnota jednorazovej odplaty za zriadenie vecného bremena bola určená vo výške 123,94 Eur. Právny zástupca žalobcov na pojednávaní navrhol túto náhradu rozdeliť medzi žalobcov 1/ a 3/ takým spôsobom, že žalobca 1/ by zaplatil 80 % a žalobca 3/ by zaplatil 20 % z takto stanovenej náhrady. Žalovaná uvedený znalecký posudok rozporovala v tom zmysle, že náhrada je nízka, znalec v tomto znaleckom posudku vôbec neprihliadol na to, že koľko osôb má takto mať zabezpečený prechod a prejazd cez pozemky. Žalovaná žiadala, aby súd ustanovil do konania znalca, ktorý by stanovil výšku primeranej náhrady. Súd tento dôkaz novým znaleckým posudkom súdom ustanoveným znalcom nevykonával, a to z dôvodu hospodárnosti konania a to tiež s prihliadnutím na hodnotu sporného úseku cesty vo výške 830,- Eur. Súd pri stanovení náhrady za zriadenie vecného bremena prihliadol na to, že žalovaná bude natrvalo obmedzená vo výkone svojho vlastníckeho práva k tejto časti pozemku. Tiež súd prihliadol na to, že žalobca 1/ sporný úsek cesty využíva každý deň, či už na prechod osobným motorovým vozidlo, resp. ťažkou poľnohospodárskou technikou (alebo kamiónom s návesom), preto bol súd toho názoru, že v jeho prípade je na mieste zaplatiť žalovanej jednorazovú náhradu za zriadenie vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu a prejazdu vo výške 247,88 Eur (teda dvojnásobok sumy 123,94 Eur). V prípade žalobcu 3/ sa jedná len o prechod osobným motorovým vozidlo jedenkrát do týždňa, preto mu súd uložil povinnosť zaplatiť žalovanej jednorazovú náhradu za zriadenie vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu a prejazdu vo výške 123,94 Eur. Obaja žalobcovia sú povinní túto povinnosť splniť v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

45. O náhrade trov konania strán sporu súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP. Žalobcovia 1/ a 3/ mali vo veci plný úspech, preto im potom súd priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v celom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov rozhodne súd prvej inštancie v lehote 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia cestou Okresného súdu Lučenec, pracovisko Veľký Krtíš na Krajský súd Banská Bystrica a to písomne dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania uviesť proti

ktorému rozhodnutiu smeruje v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), (363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. CSP).

Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie.